

Anbefalinger for formater og servicetyper på Datafordeleren

Siden giver en beskrivelse af Datafordelerens løbende arbejde og processer for anbefalinger for formater og servicetyper, som understøttes af Datafordeleren.

- [Formål](#)
- [Årshjul for processen](#)
- [Principper for Datafordelerens teknologivalg](#)
- [Høringskriterier](#)
- [Anbefaling vedrørende formater og servicetyper Januar 2023](#)
 - [Anbefaling af filudtræksformater](#)
 - [Anbefaling af servicetyper](#)

Sideinformation

Forfatter	Datafordeleren
Oprettet	Mar 30, 2023
Version	1.0
Ændret	Nov 03, 2023
Sidehistorik	• Se sidehistorik

Formål

Formålet med Datafordelerens arbejdsgruppe for anbefalinger for formater og servicetyper, er at:

- sikre effektiv distribution af data via en balanceret og transparent understøttelse af moderne filudtræksformater og servicetyper
- aktivt følge anvendelsen, teknologien og nye standarder
- årlig revidering og kommunikation

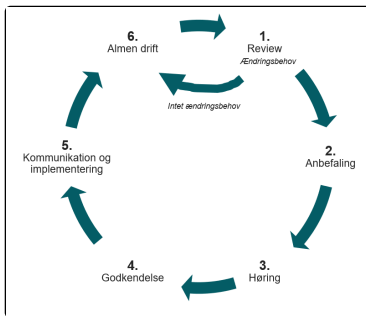
Projektet skal sikre, at Datafordelerens teknologivalg følger med udviklingen i et styret tempo, og fokus på at skabe transparens om de valg der tages – både ift. ind- og udfasninger af hhv. filudtræksformater og servicetyper. Der er etableret et [årshjul for processen](#), hvor teknologivalg løbende revideres ud fra nogle fastsatte [principper](#) og [høringskriterier](#).

Årshjul for processen

Arbejdsgruppen gennemfører årligt en proces for at sikre Datafordelerens teknologivalg følger med udviklingen.

I processen arbejdes der ud fra et årshjul, som illustreret til højre:

1. Årligt udfører arbejdsgruppen et review og vurderer, om der er et ændringsbehov. Hvis ikke, fortsætter driften som normalt
2. Hvis der er behov for ændringer af anbefalingen, udarbejdes en ny af denne
3. Den nye anbefaling sendes i høring hos grunddata governance
4. Interessenterne i grunddata governance indstiller til godkendelse i regi af deres høringssvar – ved store uenigheder kan sager i yderste konsekvens eskaleres til Styregruppen for Grunddata
5. Den nye anbefaling kommunikerer herefter til anvenderne – udfasninger sker tidligst 6 måneder efter – hvorefter den implementeres
6. Tilbage til almen drift

Principper for Datafordelerens teknologivalg

1. Datafordeleren skal i videst mulige omfang udstille og distribuere data i **standardformater** og via servicetyper, der lever op til **internationale, ikke-proprietære** standarder
2. Valget af benyttede outputformater og servicetyper på Datafordeleren skal i så høj grad som muligt tage udgangspunkt i **anvendernes tidssvarende markedsbøvh**

3. **Forældede standarder** skal som udgangspunkt tilstræbes udfaset løbende
4. anbefalinger om ændringer skal altid sendes i **høring** hos relevante aktører i governance og hos ejere af berørte systemer inden godkendelse

Høringskriterier

Kriterier for høring fokuserer på:

1. Giver nuværende eller fremtidig **anvendelse** anledning til at ændre anbefalingen?
2. Indeholder **teknologien** nogle muligheder eller begrænsninger, der bør overvejes?
3. Er der anbefalinger fra **standardiseringsorganisationer**, der skal inddrages?
4. Understøtter kendte **GIS-klienter/værktøjer** direkte eller indirekte de anbefalede formater?
5. Giver anbefalingen en udfordring i forhold til **timing** eller **varsling** af ændringen?

Anbefaling vedrørende formater og servicetyper Januar 2023

I de følgende tabeller kan du se hvad Datafordeleren anbefalinger fra sidste revidering, som blev fuldført i Januar 2023.

Det er disse anbefalinger, som Datafordeleren arbejder ud fra, og er ved at planlægge.

Ved udfasninger vil det blive meldt ud via [Datafordelerens ændringsmeddelelser](#) med en frist på 3-6 måneder inden en eventuel udfasning.

Anbefaling af filudtræksformater

Kategorier	Udfaset	Udfases på sigt		Understøttes		Kandidat	
	Format	Format	Organisation	Format	Organisation	Format	Organisation
Tabulære				JSON XML	Ecma standard SGML (ISO 8879)		
Vektor	MDB (september 2023)	SHP TAB DGN DWG	Esri MapInfo Microstation Autodesk	GPKG GML	OGC OGC	GeoJSON JSON-FG WKT/EWKT	IETF OGC ISO/IEC
Raster		Esri ASCII- Grid	Esri	GeoTIFF ECW	OGC Intergraph	COG	Arbejdsgruppe
Punktsky				LAZ	ASPRS	COPC	Hobu Inc.

Anbefaling af servicetyper

Kategorier	Udfases på sigt		Understøttes		Kandidat	
	Format	Organisation	Format	Organisation	Format	Organisation
Tabulære			REST	Arkitektur og Konvention	REST (Odata)	OASIS
Vektor	WFS 1.1.0	OGC	WFS 2.0.0	OGC	OGC API-Features	OGC
Raster			WCS 1.0.0 WMS 1.3.0 WMTS 1.0.0	OGC OGC OGC	OGC API-Coverages OGC API-Maps OGC API-Tiles	OGC OGC OGC
Andet					OGC API-Processes OGC API-EDR	OGC OGC

